

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztői iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchner-né felé kell az rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kirchner-féle házban) is elvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük penteken délig beküldeni.

IV. évfolyam.

Vasárnap 1895. évi November 3-án.

44. szám.

Társadalmi finomság.

Versecz, 1885. november 2.

A finomult életmód jelességeit méltányolni, gyakorlását és tapasztalását pedig nagy esztetikai élvezetnek kell vallanunk. Nagy sajnálattal látjuk és panaszkodunk miatta, hogy nálunk úton-útfélen vétenek ellene.

Megesik rajtunk, hogy valakinek írunk s az illető nem felel; hogy valaki előtt kapot emelünk s az illető hanyagul bölint fejével; hogy valakinek kezünket nyújtjuk s az illető két ujjával érinti. És ha az illető ezzel szándékosan meg akart volna sérteni, hágyján; akkor ellenséges indulattal állunk szemben, melyre alkalmas módon felelünk. De az istenadtának eszébe sem jutott, hogy megsértsen; egyszerűen nem ismeri a finom formák értékét, nem érzi kedvességüket.

A «finomság» alkalmas jelszó a külső társadalmi érintkezés szabályának formulázására. E szabály lényege abban van, hogy társadalmi érintkezésben ne mutassuk magunkat egyebeknek, mint a társadalom egyenlő rangú és jogú tagjainak. Amidőn és ameddig valakivel társadalmilag érintkezünk, egyenlőnek kell tekintenünk. Ez persze csak látszat, de szép látszat s az igazi társadalmi vagy szalonéletnek szükséges feltétele.

Mihelyt valaki a társadalomban címét, rangját, tudását, származását vagy bármi-féle specialitását fitogtatja, hangsúlyozza, kifelé fordítja, akkor megszűnik a szabad, fesztelen érintkezés, akkor nem azt kívánják tőlünk, hogy mi magunktól adjunk, amennyit adhatunk, hanem csak azt, hogy a másikat csodáljuk, hogy alárendeltnek érezzük magunkat. Az ilyen urat legjobb bűrójába vagy palotájába küldeni, oda, ahol az ő specialitását jobban tudják becsülni, mint az egyenlők társaságában.

Ha csupa finom ember élne a világon, akkor a finomságra, mint külön szabályra, — nem volna szükség. A finom életmód arra is alkalmas, hogy a nem finomak ellen védekezzünk. A goromba ember kezéből a a finomság kicsavarja a fámadás fegyverét.

A finomság erős sáncz, mely nem ereszli közelünkbe a durvát, a ki meghökken a sáncz előtt. De a goromba ember ellen könnyebb védekezni, mint a nagyon is barátságosak ellen.

Mindebből meggyőződhetik bárki, hogy a társadalmi finomság hasznát és értékét kellően méltányolom. De már most kérlem: Mindig és mindenütt csak finomak legyünk? Ez a bölcsesség végszava és főcélja?

A mikor hazatérek otthonomba, feleségemmel csak »finom« legyek és ne gyön-

gél férj, szerető férj? Ott is védekezem valami ellen? Hiszen tudom, hogy vannak udvarias férjek, de ezek emlékezetembe hozták azt az együgyű parasztasszonyt, a ki panaszkodott, hogy férje nem szereti, mert már régen nem verte meg. Jaj annak az asszonynak, a kinek férje nagyon is finom! Vagy ha egy szegény embertárs keres fel és segítségemet kéri, csak udvarias legyek vele szemben, kísérjem ki az ajtóig, tartsam szép szóval s ne tegyek érdekében semmit?

Vagy ha íróasztalom mellett ülök, hogy a társadalmat tevékenységre ösztönözzem s elébe tárjam a hazafias missziók fővonásait akkor keresem az oly finom formákat, hogy az emberek a sok ezizomából az igazság arezvonásait meg sem látják?

Azt hiszem a társadalmi finomságnak megvannak a maga határai. Igazi hazája a társadalmi érintkezés, az emberekkel való bánás, ama külső viszonyok birodalma, melyekben embertársainkkal vagyunk. De az egész élet nem társadalmi érintkezés, az egész élet külső viszony, van lelkünk, van szívünk is, melynek megvannak a maga jöjai, a maga szükségletei, melyet ne szenvedszén el egészen a finom élet hágyadt holdvilági fényével.

Csak egy a baj. Nem vagyunk finomak ott, a hol azoknak kellene lennünk s na-

TÁRCZA.

Egy agglegény naplójából.

El van határozva: nőtlen maradok, punktum! Beszélhetnek rokonaim és fejem hubját bekötni vágyó ismerőseim bármit is, de rábeszéltem nem hagyom magamat. Az igaz, valami rendkívüli rejlik e három szóban: szerelem, asszony, házasság! (tövis, szarv és papucs.)

Honnan is jöhet az az ugynevezett (cherchez la femme) vagy az asszony után? Honnan? Hát elmondom. Figyeljétek férfiak, őrizkedjétek az ugynevezett szoknya-regimentől és okuljatok!!

Mihelyt Adám öntudatra ébredt, azonnal asszony után áhítozott, mert egyedül roppant unalmasnak találta az életet. Azon időben ő volt az egyedüli nős ember minden hozomány nélkül, s a nélkül, hogy a fővárosi vagy vidéki hírlapok apró hirdetési rovatában szívét és kezét felajánlta volna, vagy nősülési szándékát valamely házassági közvetítővel tudatta volna.

Adámnak semmiféle közvetítője nem volt, csupán nehéz álma, s mire felébredt, — puff!! nős volt! Így mondja legalább a bibliai történet.

„E nő a te bordád!” úgy szólott a nagy teremő a bámuló Adámnak. Ádám nagyot nézett és a teremő nagy urának ily szerény megjegyzést mert kockáztatni: „Nem uram, e nő nem bordám, hanem keresztm, s e kereszt-

tem sirom fejfája is lesz, melyet senki sem fog látni!”

Daczára, hogy Adám a nős emberek mintaképe volt, neje mégis házibarát után nézett. Az első házi barát már akkor, mint most is, a kigyó volt, mely titokzatos sziszegése által fel-dulta a házi élet csendjét s boldogságát, s így Adámnak, mint okos embernek egyéb tenni valója nem maradt hátra, mint a savanyu almába harapni, mely alma annyira megrontotta Adámnak gyomrát, hogy szolgálatképtelenné vált a paradicsom jogait tovább is élvezni. Ennek folytán a paradicsom felügyelői állását minden nyugdíjra való jogosultsága és felmondás nélkül, azonnal elvesztette és szülőföldjéről az erdők sűrűbe száműzetett.

Lássák! Ilyen volt az első házasság és már is olyan balul ütött ki.

Aus ist, nem nősülök, nem házasodom. Semmi kedvem Hymen járma alá bujni.

Hogy magamat röviden kifezhessem, a házasságot a ferbli, makao stb. hazard kártyajátékok sorába állítom. De még annál is rosszabb, mert míg a hazard-játékot törvény tiltja, addig a világ legragalyosabb hazard-játéka, a házasság törvényileg védve van.

S a rajongók szerint mégis a „házasság” valódi paradicsom.

Én pedig azt mondom, hogy a házasság valóságos „paradicsomi szósz”, mert abban az ugynevezett paradicsomban olyan tiltott gyü-

mölcs terem, hogy aki azt kósolni vágyik, biztos lehet abban, hogy midőn a legjobb falatot vélné nyelni, torkán akad és könnyen meg is fullhat.

Egy esetben lehet a házasságot igazi paradicsomnak mondani.

Akkor t. i. ha az ugynevezett családi te-lekkönyv (az anyós) nincs, a háznál lévő szobacziczus eléggé csinós.

Hogy az eszméket némileg tisztázhassam, átmegegyek a különböző nők jellemzésére. Ezek öt osztályba soroztatnak.

I. A derék és becsületes asszonyok. Ezek olyan anyóstól valók, hogy a férjnek napjában csupán egyszer van oka megbánni, hogy meg-nősült.

II. A rossz és gonosz asszonyok sorába azok tartoznak, kik már valamelyik szabad-szellemű férjet meggyőztek arról, hogy az ördög igazán létezik.

III. A kaczer asszonyok szélkakasok, s addig forognak, míg meg nem rozsdásodnak.

IV. Az ábrándos asszonyok. Azok roppant háziasak, de csak allegorikai képletekben, s szenvedélyük által szívükben oly mártást ké-szitenek a férj-uram részére, a mitől a feje is megbomlik.

V. Végül a vén asszonyok. No ezek közé némely férfi is tartozik.

A házasság után az asszonyok három féle

gyon is azok, ahol nem volna szabad. A külső érintkezésben vagy nagyon nyersen vagy nagyon barátságosak vagyunk, az egyik szélsőségből a másikba esünk, ok nélkül sértegetünk és ölelkezünk. Ha pedig a család látszatnak engedünk s a kínálkozó barátságot komolyan vesszük, keserűen csalódunk. Amikor pedig a tekinteteket földre kellene tennünk s belsónket feltárnunk, gyáváknak érezzük magunkat s elfojtjuk a hangos szót ajkainkon.

Az igazi társadalmi finomság az erkölcsi iskolája. A szép látszat szeretetére tanít bennünket, hogy azután megszeressük magát azt a valóságot is, melynek látszatát megkedveltük. A finom életmódhoz tartozik, hogy az emberekkel mint velünk egyenlőkkel bánjunk, hogy jóakaratot mutassuk irántuk, hogy sajátosságaikat tiszteljük. A ki ezt az életmódot igazán elsajátította, ezzel hódol az egyenlőség, az emberszeretet eszméinek, hódol külsőleg de belül belsőleg is fogadja őket. Így válik a finom ember nemes emberré. De ha a finomság formákká merevedik, ha kiszáritja lelkünket, lehűti hevünket, ha mindent külsőséggé változtat, akkor ne kívánják meg, hogy ezt a finomságot is nagyon becsüljük.

NAPI HIREK.

Távozó főispánunk. Rudnai Nicolits Sándor főispánunk ömltsága nyugalomba vonulása alkalmából élénk megbeszélés tárgyát képezi városunk és Pancsova polgárainak körében azon kérdés: ki lesz főispánunk utóda? — Több nevet emlegetnek, így Pálffy orsz. gyűl. képviselő, Déscshán alispán nevet. Pancsova magyar sajtója Rónay főispán nevét irta zászlójára. A mi verseczi polgárságunk Grecsák Károly szegedi kir. táblai bíró nevét hangoztatja, mint olyanét, ki viszonyainkkal teljesen ismerős, s városunkban már széles körű rokonságánál fogva is nagy népszerűségnek örvend.

Főigazgatói látogatás. Nagyságos és főtiszt. Nátalafalussy Kornél, a nagyváradai tankerület kir. főigazgatója mai napon városunkba fog érkezni s több napon át a helybeli áll. főrealiskolában tartja meg hivatalos látogatását.

teremtényekké vannak alkotva, u. m. a feleség, az asszony és a nő.

Önök nevetnek kombinációmon? Azt hiszik önök, hogy feleség, asszony és nő, ugyanegy. Oh nem! E három között óriási a különbség.

1. Ha szerelem folytán nőül az ember, akkor a nő feleségem és a férj uram.

2. Ha az ember kényelmességből nőül, a nő, asszonyom, a férj férjem.

3. Ha pedig illendőségből nőül, a nő nőm, a férj uram!

A nőknek a férj iránti hajlamuk is változó. A feleség szereti az urát;

az asszony megkíméli a férjét;

a nőm megtűri az uramat;

a feleség anyja a gyermekeinek;

az asszonyom ápolója gyermekeinek, mert nem tudja, melyik a valódi;

a nőm parancsolója gyermekeinek, mert véleménye szerint szobaleányé vagy komornájaé.

Ha a férj beteg, a feleség ápolja és örködik felette, mint Gabriel angyala;

az asszonyom meglátogatja a beteg férjét

a nőm tudakozódik hogylétéről s ügyvédet hivat, hogy a rokonok elől mindent biztosíthasson magának.

Ha a férj meghal, a feleség megsiratja;

az asszony panaszkodik;

a nőm uszályos fekete gyászba jár, mert ez jól áll neki;

a feleség férjhez is megy néha (mindig) egy év múlva;

az asszony hat hét múlva;

a nőm már hat hét után, sokszor még a hat hét letelte előtt.

Előléptetések. A helybeli magy. honvédegyezred tisztjei közt a következő előléptetések történtek: Virág Károly első oszt. százados; Markovits Lajos főhadnagy; Sipos Miklós hadnagy; Pfahler Hugó kezelő hadnagy lett. Gratulálunk!

Az első vegyes házasságot Verseczen ma d. u. 2 órakor kötik meg a polgári anyakönyvvezető előtt — Reiter M. izraelita vallású kereskedő mellé Leporisz Susanna evangélikus hajadonnal.

Halottak napját hagyományos kegyelettel ünnepelte meg városunk közönsége. A sírokat feldisznítették s egész nap nagyszámu ajtatos nép bolyongott a temetőkeretekben. Magy. kir. állami főrealisk. tanári testülete és ifjusága tegnap szombaton a legszebb rendben vonult ki a temetőbe, leróni kegyelete adóját néhai Czvach Gyula főrealisk. tanár sírjánál. Az ifjuság igen szép gyászdalokat adott elő, majd Csik Mihály VIII. oszt. tanuló tartott hatásos és jól előadott emlékbeszédet. A kegyelet ünnepélyen közönségünk is nagy számmal vett részt s jól esett szívének az ifjuság dicsérendő kegyelete.

Német muzsa. A Duba Lajos igazgatása alatt álló német színtársulatra a múlt héten jobb idő jart, a mennyiben a közönség tömegesebben látogatta a sok jóakarattal színezett újabb darabok előadásait. Különösen a pénteki előadáson („Molnár és gyermeke“) volt szokatlanul nagy közönség. A társulat legjobb erői: Grosser és neje, Pratte és Ottóhall. Az élelmes direktor ma délután fél 4 órakor gyermekelőadást is fog rendezni, midőn a „Vitéz kis szabó“ tündér mese fog színpadra kerülni. A jövő héten „Zwei glückliche Tage“ című érdekes vígjátékot is színpadra hozzák.

Hangverseny és táncmulatság. Gordon Károly, jelenleg délvidékünkön szereplő orosz énekes, múlt szombaton tartotta meg előzőleg már széles körben hirdetett hangversenyét a „Szöllvényigé“hez címzett vendéglőben. Mivel a hangversenyző oly nagyszámu és előkelő körökből eredő ajánlatokat tudott felmutatni s mivel ígérete szerint a hangverseny jövedelmének felét részben a „Magyar korona országai vörös kereszt egylete“ helybeli fiók, egyesülete, részben pedig a „Szerb jótékony nőegyesület“ javára szánta — a jó ügy iránti tekintetből városunk több előkelő s szép tehetséggel megadott hölgye is szíveskedett közreműködni, s az estélyen (a mi nálunk igen ritkán történik meg) tekintet nélkül a nemzetiségi viszonyokra, igen szép számu és válogatott közönség jelent meg. A műsor meglehetősen hosszú volt, hiszen Gordon maga 12 szamot énekelt. Helybeli zenekritikusaink (a dalegyletek tagjai) azonban nem valami nagy lelkesedéssel kísérték énekét, a melyen pedig meglátszik a jó olasz mesterek iskolája és a hosszú gyakorlat. Egyes számai, különösen soprán énekei feltűnést is

A nők legyőzhetetlenek a férfinekre nézve, mivel még a katonai taktika is velük születt. Mintha csak mind egy anya szülte volna őket, egyforma fegyvereikkel vivják ki — a legnagyobb harczt a férfiakkal szemben. „A nyílal szemükben“, „karddal szájukban“, „ágyudörgő ajkukkal“ s „forró ölömmel szemükben“; s ha a municziós kocsijuk (az anyós) is ott akkor nem csak „schach“, hanem „matt“ is a férfi. A házasságban különös a taktikájuk. A duzzogás alapja a házasság diplomacziájának, s a legnagyobb hatalmuk az ájulásban rejlik.

Ép azért, ha a férfi nőülni akar, előbb győződjék meg, bir-e mindazon tulajdonságokkal, melyek egy férjet megilletnének s ha meggyőződött, s képes magáról azt feltenni, hogy szarvakkal megkoronázva bele harapjon a paradicsom tiltott gyümölcsébe, akkor esküvéje előtt naponta vagy tizszer mondja el a következő miatyánkat:

„Mi leendő oldalbordánk, ki vagy egy gazdag ember magzata, jelentessék be a te hozományod. Jöjjön el apád félgazdasága anyad nélkül. Legyen meg a te ifjuságod miképpen most, azonképpen évek múlva is. A mi mindennapi kártya, ital és dohánypénzünket add meg bőven az esküvő előtt és bocsásd meg ha elmegyünk a kávéházakba és ott maradjunk reggelig, mikép mi is megbocsátunk, ha nem kell veled színházba és balba mennünk.

És ne vigy minket a divatárus kereskedésbe, de szabadíts meg anyádtól és nyelvedtől. Mert tied a fecsegés hatalmas eszköze most és élted végeig — de azontul ám — nem!“

Fülöp A.

keltettek. A közönség azonban csak akkor melegedett fel igazán, midőn a verseczi hölgykószorúnak kedves virágai léptek fel az emelvényre. Legelső sorban Dr. Olteanu urnőről, az úde fiatal menyecskéről kell megemlékeznünk, ki úgy mint a bájos szentgyörgyvölgyi Soós Gizella k. a. valóban élvezetes s művészi zongorajátékkal mulattatták a közönséget. Az igen szép hanggal rendelkező Gettmann M. k. a. kitünően előadott német dalai mellett Gerdecz Vidószava kisasszonytól igen csinos szerb népdalokat halottunk. Az est fénypontját azonban Rezucha Lujza k. a. magyar énekszámái képezték. Már megjelenése is hódított. Sújtásos fehér selyem magyar ruhát viselt Szívhez szóló lelkesítő dalait pompásan s igazi virtuozitással kísérté Soós Gizella k. a. A közönség ez alkalommal is szinte tüntetett a közreműködő hölgyek mellett. Hangverseny után tánc következett. — Gordon ur tegnap beküldte szerkesztőségünkhöz is számadását, mely szerint 151 frt. 50 krt. vett be. Kiadásai a hangversenyénél 69 frt. 50 krt. rugtak; két hétig előkészítette a hangversenyt — 82 frt. — a két egyesületnek egyenként 10—10 frtot adott át.

Jóva cigányprimásunk köröme megmérhetetlen. Abban a nagy megtiszteltetésben részesült, hogy Daniel Ernő kereskedelmi Miniszter sürgöny útján hívta meg nagy-gáji kastélyába, az ott megjelent magas vendégek mulattatására. A kegyelmes asszony azt is megengedte, hogy Jóva egyik legközelebb nyomtatásban megjelenő magyar nótáját felajánlhassa. Így beszéli ezt most uton úfelen Jóva bandája s a boldog primással már csak lóhátról lehet beszélni.

Felolvasás. A helybeli iparosok továbbképző és segítő egyesületében a sörház helyiségében ma vasárnap este Dr. Oszterszetter orvos felolvasást fog tartani az „iparosok betegségeiről“. Az egyesület felolvasó estélyén a nem tagokat is szívesen látja.

Szöllővessző eladás. Azok a fehértelapi birtokosok, kik a magas kormány által 4 frt. jával (1000) elárusított szöllővesszőre aspirálnak részletfizetés mellett is kapnak ültetni való vesszőket, ha ezen szándékukat Höschl Frigyesnél bejelentik.

A Lugosi magyar színügygyámoló-egyesület Jakabffy Imre főispán elnöke alatt s hó 25-én ülést tartott, melyen bemutatott a Deák Péterrel kötött szerződés; a választmány újabb taggyűjtő iverket bocsát ki, hogy aki igényt tart a bérleteknél esetleges kedvezményre, erre igénye lehessen azoknak is, kik még nem tagok. A bérlet ügyében a választmány elhatározta, hogy a közönség igényeinek lehető kielégítése céljából az idei bérleteknek előjegyzéseket nyit. Ezen előjegyzések még nem jelentik egyúttal az előjegyzett paholy vagy zártszék föltétlen lefoglalását. A 14 nap alatt befolyt előjegyzések alapján a bérleteket az egyesület választmánya fogja beosztani az előjegyzők igényeinek lehető figyelembevételével. Ez intézkedést azért találta az egyesület szükségesnek, hogy a múlt évi panaszoknak lehetőleg eleje vételessék s amennyire kevés páholylyal lehetséges, a kívánságok is teljesíthetők legyenek. Előnyben részesülnek a bérleteknél, kik az egyesületnek tagjai.

Színházi jelentés. Deák Péter újonnan szerzett színtársulatának névsora a következő: Nők: Deakné Vlád Gizella, opera- és operette-primadonna; Dulich Mariska, naiva, segéd énekesnő; Zoltán Olga II-od énekesnő, szende; Özv. Mikei Lajosné, paraszt anya, komika; Havasi Szidonia, drámai és vígjátéki és anya; D. Örsi Aranka, drámai vígjátéki szende, hősnő; L. Perczel Mari, opera- és operette-coleratur, népszínmű-énekesnő; Mikei Rózsika, Barna Ilona, Karácsonyi Mariska, Szabó Erzsí, Szenesiné Erzsí, Zoltán Ilona kar- és segédszínesznők; Deák Flóra, gyermekszerepekre. — Férfiak: Deák Péter jellemkomikus, operette-buffó (igazgató); Árkosi Vilmos, opera-, operette-bariton és cselszövő; Balogh István, komikus, szelesgavallér, operette-buffó; Szarvasi Sándor, hős szerelmes, bonvivant; Szabó Ferencz, lyrai szerelmes és tarsalgó; Veselényi Antal, kedélyes apa, operette-tenor-buffó; Szepesti Gusztáv, dráma és kedélyes apa; Lorándi Tivadar, opera- és operette-tenor-énekes; Kompolthy György, jellemszínész; Várdafi József, Sággy Ede, ifj. Bereng József, Nagy Sándor, Kiss József, Kalocsai Viktor kar- és segédszíneszek; Ifj. Deák Péter, Barna Lajos gyermekszerepekre. — Az idényben előforduló újdonságok: Szultán, Királyfogás, Eleven ördög, A kis herceg, Cziterás, Kis alamszi, Virágsata, Fitinicza, Orfeusz, Bányamdster, Hoffmann meséi, Királyné dragonyosa, operak és operettek. Hortobágyi vir-

tus, Czifra Panna, Korcsmárosné leánya, Az asszony verve jó, Pópa, Napraforgó, népszinművek. Három testőr, Charley néje, Méltóságos csizmadia, Kis hörsög, Mi történt az éjjel, Az új honpolgárj Primadonna, vigjátékok és énekes bohózatot. Otthon, Rafael, Denise, Dolovai nábob leánya, Charitas, Létért való küzdelem, Szókimondó asszonyság, Ember tragédiája, Besület, Uakácsok, Becstelének, szinművek és drámák. A jelen téli évadot N.-Becske-reen kezdi meg november hó 2-án.

A fehértemplomi magyar Társaskörnek idei első estélye f. hó 26-án tartatott meg nem nagy számú, de valogatott közönség jelenlétében, A műsor gazdag és változatos volt, mely nemcsak mulatott, de oktatott is. Az első műelvezetet dr. Muntyán és Répászký törvényszéki bírák nyújtották a hálás közönségnek. Első egy szép ariát játszott hegedűn, mit a második zongorán kísért. A tapsolás csillapultával Király P. főgymn. igazgató lépett az előadói asztalhoz s az ó-kori írók alaján sok szép és érdekes történeti apróságot regélt Fehértemplom környékéről a praehistorikus korból. Majd az itt lakott kultur- és barbar-népeket, kiket az idő rég lesodort a történelem szinpadaról, röviden végezve, nagy léptekkel, de mindig újabb, meg újabb világításba helyezve az itteni viszonyokat, szólt a Szt.-István korabeli dolgokról. Még nagyobb vonásokban lejött egész Mária Terézia királynőnk egész idejéig. Érdekes és tanulságos előadását azon igérettel zárta be, hogy a jövő alkalommal kizárólag Fehértemplom multjáról fog beszélni. Előadást sűrű taps, éljenzés jutalmazta. És sok, sok gratuláció. Elénk benyomást tett az a kijelentése, hogy Attila sátra, palotaja itt, a város közelében, vagy tán éppen a város helyén volt mert Priscus rhetor leírásának ez a hely majdnem szóról-szóra megfelel. Foglalkozott még a Réka felséges asszony leírásával s tolettjének festésével is. Előadásának ez a része körülbelül ide megy ki: Réka szemében hatalom és az erély tudata honolt; kebelét a legdrágább keleti gyöngyök díszítették; puha karján selyem szalagok omlottak alá; a szalagok minden redőjén gyémántsorok csillogtak; fejét smaragdkereszt ékesítette; viganoja biborbársonyból vala ezer meg ezer gyémántszemekkel kirakva. Szóval, így, csillogó fényben és uralkodónőhöz illő pompában fogadta az öreg Priscust, ki a királyné Zerkon nevű törpejének bohóságain jóízűen mosolygott, stb. stb. — Király után Truppelné urnő és Sebesztha Róza k. a. egy gyönyörű duettet („Ketten vagyunk”, „A négy királyokból”) adtak elő, mit Truppel tanár kísért zongorán. Az újraszasa Truppelné felett, szólóban elénekelve férje zongora kísérete mellett a „Szultán” belépőjét. A műsort tánc és kedélyes együttlét zárta be, mely az éjfélutáni órákban ért véget.

A magyar nyelvterjesztő egyesület Resicznán mult hó 27-en választmányi ülést tartott, melyen a többek közt részt vettek: Scheda György urad. főtisztartó, dr. Schopf banyaorvos, dr. Fugel Sándor jarási orvos, Korek Nándor urad. erdőmester és mások. Az ülésén Gartner Zoltán főszolgabíró elnökölt. ki igen örvendes tényeket hozott a választmány tudomására: Az osztrák-magyar államvasut-társaság ugyanis a-jövő évre 300 frt. szubvenziót és 30 urméter tűzfát utalványozott az egylet által fenntartott gyermekkert számára. Szabadka város 40 koronát küldött az egyletnek, mely az elmúlt hónapban 304 taggal bír. A gyermekkertbe 70 gyermek jár. Az egylet a gyermekkert fenntartásán kívül számos más eszközzel tölti be áldásosan hazafiás misszióját.

Szöllővessző behozatali külföldről ez idén is tilos. A földmivelésügyi m. kir. miniszteriumtól most kapjuk az e tárgyra vonatkozó átiratot, melyet az alábbiban változatlanul és megjegyzés nélkül közlünk. „A filloxa pusztításai folytán ezeltől a hazai szőlőbirtokosok közül többen részint a vezetésem alatt álló miniszterium utján, részint pedig ennek engedélyével közvetlenül külföldről, leginkább Franciaországból szereztek be az új szőlőültetésekhöz szükséges szőlővesszőket. Minthogy azonban a múlt években a külföldön újabb szőlőbetegségek léptek fel, ezek esetleges behurczolásának megátlása végett mult évi október hó 4-én 59434. szám alatt kiadott rendelettemmel a szőlővesszőknek külföldről (ide értve Ausztriát is) és Horvát-Szlavonországból a szorosabb értelemben vett Magyarországra való átvitelét feltétlenül tiltottam. Ezt a rendeletmet továbbra is változatlanul fentartom s minthogy a tavaszi ültetéshez szükséges szőlővesszőket a szőlőbirtokosok rendszerint már az előző év őszén vagy telén megszokták rendelni, felhívom a törvény-

hatóságot, hogy mult évi október hó 4-én 59434. szám alatt kelt rendeletemnek hatályban maradásáról illetőleg a szőlővessző behozatalára és átvitelére vonatkozó tilalomról saját közegeit, továbbá a szőlőbirtokosokat s egyáltalában a közönséget a legszélesebb alapon mielőbb tájékoztassa s a birtokosokat előbb említett rendeletre emlékeztetvén, figyelmeztesse, hogy szőlővesszőknek külföldről vagy Horvát-Szlavonországból való megrendelésétől, az 1883 : XVII. t. cz. 12. §-ában megállapított büntetés s az illető szőlővesszők esetleges megsemmisítése folytán őket érhető károsodás terhe alatt — saját érdekükben — óvakodjanak. A törvényhatógot pedig utasítom, hogy szigorúan őrködjék a felett, hogy szőlővesszők se külföldről (ide értve Ausztriát is), se Horvát-Szlavon országokból a törvényhatóság területére be ne hozassanak, se át ne szállíttassanak s ha nyomára jönne, vagy jelét látna annak, hogy valahova a szorosabb értelemben vett Magyarország határán kívül eső területre szőlővessző szállítatik, vagy rendeltek meg, annak behozatalát, továbbítását vagy kiszolgáltatását azonnal ne csak a legerélyesebben akadályozza meg, hanem az illető szőlővesszőket vagy szárazási helyére küldesse vissza, vagy ha a jogos rendelkező inkább úgy kívánná, kobozza és égettesse el, ez intézkedésen kívül azonban mindenesetre az 1883. XVII. t. cz. 12. és 13-ik §§-ainak rendelkezéseishez képest, a megrendelő, továbbító (szállító), vagy átvéző ellen, az elkövetett hihágás miatt az eljárást a legszigorubbán indítsa meg s erről egyidejűleg ide is teygen jelentést. Végül értesitem a törvényhatóságot, hogy szakközveimet egyidejűleg utasítottam, hogy ha tudomásukra jutna, hogy az országba valaki szőlővesszőt hozott be, erről az illetékes hatóságnak — a kihágási eljárás megindítása végett — azonnal teygenek jelentést s a hatósági eljárást a maguk részéről is támogassák. Kelt Budapesten, 1895. évi október hó 15-én. Festetits.

Rendkívüli sikert ért el az osztálysorsjáték intézménye Magyarországon. Ma, midőn az első osztály húzása be van fejezve és már a nyerményeket is kifizették, ezt a tényt nagy meglepéssel konstatalhatjuk, mert ily módon az osztálysorsjáték nálunk is az első lépés a kis lutri eltörlése irányában. A magyar osztálysorsjáték nagy sikere főleg abban áll, hogy a társadalom összes rétegei résztvettek benne és büszkeséggel konstatalhatjuk, hogy a magyar osztálysorsjegyeket az egész világon legkedvezőbbben fogadták. Valósággal érthetetlen ebben a tekintetben az osztrák kormány eljárása, midőn nem engedi meg, hogy a magyar osztálysorsjegyek Ausztriában magában is elarussittassanak. Magyarország sokkal előzékenyebb s jól emlékezőnk arra, hogy még csak rövid idő előtt is mindenfelé árultak nálunk a lemergi kiállítás sorsjegyeit. Remelhető hogy a magyar kormánynak sikerülni fog, hogy itt is helyreállítsa a paritást, annál is inkább, mert az új osztrák pénzügyminiszter, Bilinski lovag, október 24-ikén tartott expezejában bejelentette hajlandóságát a kis lutri eltörlésére. Egyébként Ausztria engedélye a magyar osztálysorsjáték vezetőségének érdekében nem áll, mert az osztálysorsjegyek kelendősége, a haza határán belül is, valóban példátlan. Ezért ajánlatos, hogy mindazok, akik sorsjegyeket vásárolni akarnak, ezt minél előbb megtegyék, nehogy oly kellemetlenségeknek legyenek kitéve, mint az első osztály húzása előtt, midőn az utolsó napokban annyai megrendelés érkezett Heintze Károly budapesti főelárusítóhoz, hogy a megrendelők jelentékeny része már nem kaphatott sorsjegyet. A második osztálynál előreláthatólag még sokkal nagyobb lesz a vásárlókedv, mert a nyerménykilátások itt még hasonlíthatatlanul nagyobbak. Ugyanis a sorsjátékban résztvevő sorsjegyek száma 0,000 tóbb mint kétszerannyira növekedett Ehhez járól még a nyermények mesés nagysága a második osztályban. Lesz ugyanis egy 600,000 korona összegű külön díj, továbbá 5 főnyermény 400,000—50,000 korona összegben, úgy hogy egy sorsjegyre esetleg 1 millió koronát lehet nyerni. Könnyen érthető tehát az az óriási érdeklődés, melyet a közönség tanusit e második osztály iránt, melynek húzása már december 6—14-ikén lesz — A sorsjáték vezetősége figyelmeztet bennüket arra, hogy az I. osztályú sorsjegyek tulajdonosainak ajánljuk a II. osztályú sorsjegyeknek mielőbbi beszerzését, ami legkönnyebben úgy történik, hogy az illetők az I. osztályú sorsjegyet beküldik, mire az igazgatóság postán, uttánvétellel megküldi a II. osztályú sorsjegyet. Miután az I. osztályú sorsjegyeket

teljesen elárusították, a II. osztályra vonatkozó megújításra oly nagymérvű tolongás várható, hogy minden I. osztályú sorsjegy tulajdonosának legmelegebben ajánlhatjuk, hogy minél előbb intézkedjék a II. osztályú sorsjegyének megszerzése iránt.

Az ezredéves kiállítás temesvári kerületi bizottságának intéző választmánya f. hó 28-án dr. Molnár Viktor főispán elnöke alatt ülést tartott, mely alkalommal Mága János keresk. és iparkamarai titkár mint előadó előterjesztette: hogy a legutóbbi ülés határozatai végrehajtottak és a jegyzőkönyv az országos bizottsághoz terjesztett fel, mely azt tudomásul vette. A kiállítás igazgatósága többrendből leirattal értesítette a bizottságot, hogy a kiállítókat a kiállítási katalogus részéről szükségelt adatok be szolgáltatására külön ívekkel felhívta, s a helyi bizottságokat megkereste, hogy a kiállítóknak e tekintetben is segélyükre legyenek. Bejelenté, továbbba hogy a kiállítási igazgatóság által elfogadott bejelentések nagy része már beérkezett és az illetőknek kézbesítve lett; hogy alkalmoszerűleg megszerezte az ezredéves kiállítás helyszinrajzát melyet bemutatóván indítványozza, hogy annak a helyi bizottságok részén való kiadása iránt a kiállítás igazgatóságához átirat intéztessek. (Elfogadtatott). A kiállítási igazgatóság leirata a kiállítási szekrények kölcsöndíja tárgyában a helyi bizottságokkal közöltetni és hirlapilag ösmertetni határozatott. Schwartz J. temesvári illatszerezs Robernigg Robert oraviczabányai szobafestő és Kersek Gyula temesvári vaskereskedő utólagosan érkezett bejelentései pártólólag határozatott az igazgatósághoz előterjeszteni. Egyben egy kiállító részére a költségek és 50 frt. segély szavartatott meg, kétkiállító részére pedig a nyersanyag beszerzésére megszavazott segélyösszeg kiutalványoztatott. A pancsovai helyi bizottság jelentése szept. 10-én tartott üléséről úgyszintén a bogsáni helyi bizottság jelentése a tárgyak előbirálata tárgyában tudomásul szolgáltak. A kebelbeli pénzügyi bizottság azon jelentése, hogy a legutóbbi ülés óta helybeli kiállítók térdijára 327 frt. 05 kr. vidékiekre részére 89 frt. 30 kr. összesen tehát 416 frt 35 kr. a kiállítási pénztárnak befizettetett tudomásul tetetett. Előadó előterjesztésére a segédek és tanoncok időleges munkakiállítására vonatkozó program közlése mellett az ipartestületek és a helyi bizottságok megkerestetnek, hogy a munkaadókkal érintkezésbe lépve azoknak erőleisi és anyagi támogatása mellett a kiváló tanocok és segédeknek a kiállításon való részvételét mozdítsák elő s az erre vonatkozó bejelentési iveket f. évi Deczember végeig küldjék be a kerületi bizottságnak, mely a maga részéről is támogatni fogja a kiállítókat.

A tanítók igaz barátja Igazán ezt a címet viselhetné a Benedek Elek szerkesztésében megjelenő Nemzeti Iskola. Soha még tanügyi lap a tanítók ügyét ily nemes hévvel és ekkora eredménnyel még nem védte és soha még tanügyi lapot a közoktatási miniszter ekkora figyemben nem részesített, mint ezt. Nem csak elolvassák, de szavát mindig komolyan meg is fontolják, sőt a legtöbb esetben véleményét ki is kéri. Szóval ez a lap egyike a legkiválóbb tanügyi organumnak. Függetlensége úgy szellemileg, mint anyagilag olyan, a melyhez simmiféle idegen befolyas hozza nem férhet. És ez mar kezdő is megteremteni a maga gyümölcsét, A különféle tanügyi reformok között első helyen áll a tanítók fizetés ügye, melyet már a közel jövőben rendeznek. A tanítóképzést egységessé teszik, az iskolaszékek körét a tanulmányi ügyekben megnyirbálják a a mi földolog, a tanító függetlenségét biztosítják a szönyegen levő népokt. törvény réviziója alkalmával. És ezek kivivásában oroszlan rész a Nemzeti iskoláé. Ily lelkes küzdelem mellett igazán megérdemli ez a lap, hogy ott legyen minden tanító asztalán.

Szerkesztői levelezés.

Dr. Helyben. Nagyon későn érkezett, a lap már majdnem teljesen kész volt. Nem voltunk képesek illő helyet szorítani számára. Különböben már magunk is irtnak hasonló értelemben.

— „Ne, te, ne!” Ugyan kérem, hogy gondolja olyasfélel. Annak a masinának a leírása szaklapha való. Tudunkkal azonban olyan szaklap még nálunk Magyarországon nincsen, Zola esetleg nagy hasznát vehetné.

F. Ha nyomtatásban olvassa „Ö”, talán megcsik a szíve Kivánatára tehát közöljük. Más vigasztalás is van azonban nem csak a halál.

Herminemnek.

Hatalmadba kerített egészen Egy pillantása ragyogó szemednek. Rájja vagyok már réges régen, Mámoritó bájos szép természetnek. Imadni téged ezáltalán, ez bus panaszsom, Nekem azért csak a halál lesz vigaszom. **F.**

Nyilttér.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterkint — japáni, chinai, s. a. t. a leg-ujabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint sima, csinos, koczkázott, mintázottakat damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal s. a. t. postabár és vámentesen a hához szállítva és mintákat küld postafordultával: **Henneberg G.** (cs. k. udvariszállító, selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

A helybeli községi iskola hely-tanítója magánházakban elemi vagy reáliskolai tanulóknak órákat ad. — Bővebbet a községi iskola igazgatóságánál.

5851. sz. — tlkv. 1895.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Seemayer József végrehajthatónak özv. Bozsits Anna ulnai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 100 frt. tőke, ennek 1895. évi ápril hó 19-től járó 6%-os kamata, 18 frt. 10 kr. eddigi, 9 frt 65 kr. jelenlegi költség behajtása végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Paulis község 177. sz. tjkvben özv. Bozsits Anna tulajdonánál felvett A. I. (152-153 hr. sz. 68 a össz. sz. házhely s az 1128, 1326, 1923, 2076, 2238, 2704 hr. sz. ingatlanok 687 frtban, az A + 1710 hr. sz. ingatlan 29 frtban, az A + 2916 b hr. sz. Nr. II. ingatlan 63 frtban, az A + 3115 hr. sz. Nr. II. ingatlan 19 frtban megállapított kikiáltási árban 1895. évi november hó 25-ik napján délelőtti 9 órakor Temes-Paulison a községi előjárósági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitézött ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át, vagyis 68 frt 70 kr., 2 frtot, 90 kr., 6 frtot 30 kr. és 1 forint 90 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi 60. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbiróság telekkönyvi irodájában s a fentnevezett község előjáróságnál megtekinthetők.

Verseczen, 1895. évi augusztus hó 9-ik napján.

Kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

6484 szám. — tkv. 1895.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az oraviczai takarékpénztár végrehajthatónak Musa Jon, Musa szül. Minia Julia és Medoja Martin varadiai lakosok elleni végrehajtási ügyében 250 frt. tőke, ennek 1881. évi augusztus 4-től járó 8%-os kamata, 11 frt 18 kr. eddigi, 9 frt jelenlegi költségek behajtása végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Varadia község 207. sz. tjkvben Musa Jon és Musa szül. Minia Julia tulajdonánál felvett A I 453-454 hr. sz. 273. 199 össz. sz. ingatlan, ugy a 9650-9681, 13432, 1526 és 9256-9257 hr. sz. ingatlan 908 frtban, az A + 12600 hr. sz. ingatlan 25 frtban, az + 12726 hr. sz. ingatlan 57 frtban, az A + 9298 hr. sz. ingatlan 36 frtban, az A + 11363 hr. sz. szőlő 68 frtban, s végül a varadiai 1620. tjkvben Medoja Martin tulajdonánál felvett A I 3761-3766 a hr. sz. ingatlan 104 frtban megállapított kikiáltási árban 1895. évi november hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Varadián a községi előjárósági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni ugy mint:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitézött ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsarának 10%-át, vagyis 90 frt 80 krt, 2 frt 50 krt, 5 frt 70 krt, 3 frt 60 krt, 6 frt 80 krt és 10 frt 40 krt, készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rend 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t.-cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbiróság telekkönyvi irodájában és a község előjáróságnál megtekinthetők.

Verseczen, 1895. évi augusztus hó 27-ik napján.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

József főherceg ő esász. és kir. fensége udvari szállítója.

Fülöp szász Coburg-Gothai herceg kir. fensége szállítója.

Sírgöny-cím : **Gottschlig Budapest.**

Telefon 57-86.

GOTTSCHLIG
AGOSTON

tea-, rum- és cognac-
nagykereskedő
BUDAPEST.

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám.

RAKTÁRAK:

IV., Váci-utca 6. sz. „a Mandarinhoz”
a Városház-tér mellett

VI., Andrassy-út 23. „Hong-Cong városához”
a kir. opera átellenében

IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a „Japán nőhöz.”

KIVITELI PINCZÉK.

X. Kőbánya, Füzér-utca 9. szám.

Bizományi raktár Verseczen:

Weifert G. A. urnál.

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván-téák, Jamaica-, Brazíliai és Cuba-rumok francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palaczkokban, eredeti árak mellett. **Arjegyzék ingyen és bérmentve.**

A kőbányai

KIRÁLYSÖRFÖZŐ

részvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör gyártmányainak elárúsítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márcziusi, Korona és Bajorsör

elnevezéssel hordókban és palaczkokban hozza forgalomba.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.